

**2. MIĘDZYNARODOWY
KONGRES MORSKI**

Szczecin 12-14 czerwca 2014 r.

IDENTYFIKACJA MOŻLIWOŚCI WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE INNOWACJI I TRANSFERU TECHNOLOGII MIĘDZY UCZELNIAMI, PODMIOTAMI I INSTYTUCJAMI BADAWCZYM A PRZEDSIĘBIORSTWAMI SEKTORA GOSPODARKI MORSKIEJ W POLSCE

dr hab. Czesława Christowa, prof. ZUT
Kierownik Zakładu Badań Systemów Transportu i Logistyki
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
Wydział Ekonomiczny
Katedra Badań Systemowych i Finansów
e-mail: czeslawa.christowa@zut.edu.pl

**CELEM WYSTĄPIENIA JEST OCENA STANU
ORAZ WSKAZANIE BARIER I MOŻLIWOŚCI
WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE
BADAŃ NAUKOWYCH
I INNOWACJI
MIĘDZY
UCZELNIAMI I JEDNOSTKAMI
BADAWCZYMI
A PRZEDSIĘBIORSTWAMI
GOSPODARKI MORSKIEJ
W POLSCE**

PLAN WYSTĄPIENIA

Wstęp

- 1. Polska polityka naukowa i innowacyjna**
- 2. Badania naukowe i innowacyjność Unii Europejskiej w Horyzoncie 2020**
- 3. Możliwości współpracy w zakresie innowacji między uczelniami i instytucjami badawczymi a przedsiębiorstwami gospodarki morskiej w Polsce**

Wnioski

WSTĘP

Innowacje stanowią główny czynnik rozwoju współczesnej gospodarki.

Definiowane są jako proces obejmujący wszystkie działania związane z kreowaniem pomysłu, powstaniem wynalazku i wdrożeniem nowego produktu, usługi i procesu.

Istota **działalności innowacyjnej** sprowadza się do koncepcji twórczej destrukcji, która polega na ciągłym niszczeniu starych struktur i nieustannym tworzeniu coraz bardziej efektywnych.

W praktyce **innowacyjność** oznacza efektywne wykorzystanie nowych pomysłów i wzrost dobrobytu społeczeństwa.

1. Polska polityka naukowa i innowacyjna

Celem polityki naukowej państwa jest tworzenie warunków konkurencyjności polskiej gospodarki, przy wykorzystaniu wartości dodanej wynikającej ze ścisłej współpracy polskiej nauki i przemysłu

Założenia polityki naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa są zawarte w Krajowym Programie Badań.

(Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 16.08.2011 r.)

KPB obejmuje siedem strategicznych, interdyscyplinarnych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych

**W Krajowym Programie Badań
gospodarka morską nie jest wyróżniona
mimo opinii środowisk naukowych
i przedsiębiorstw gospodarki morskiej oraz
wskazań Komisji Europejskiej.**

**(przedstawionych w dokumencie
Innowacje w „niebieskiej gospodarce...”)**

Kierunki badań naukowych zawarte w Krajowym Programie Badań:

1. Nowe technologie w zakresie energetyki,
2. Choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna,
3. Zaawansowane technologie informacyjne, telekomunikacyjne i mechatroniczne,
4. Nowoczesne technologie materiałowe,
5. Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo,
6. Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków,
7. Bezpieczeństwo i obronność państwa

**Zadania w zakresie polityki naukowej,
naukowo-technicznej i innowacyjnej
polskiego państwa wykonuje
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
(NCBiR)
oraz
Narodowe Centrum Nauki (NCN).**

W okresie dziesięciu lat członkostwa w Unii Europejskiej Polska zainwestowała w infrastrukturę szkół wyższych i instytutów naukowych prawie 29 miliardów złotych. Większość tej sumy to pieniądze unijne. Powstało ponad 200 nowych laboratoriów i centrów badawczych. Przebudowano ponad dwa tysiące ośrodków naukowych. Działania resortu nauki pomogły polskim naukowcom lepiej przygotować się do badań i współpracy z przedsiębiorstwami.

**Najwięcej środków
z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju
w latach 2010-2013 otrzymały przedsiębiorstwa.
Projekty badawczo-rozwojowe na rzecz
przedsiębiorstw uzyskały wsparcie
z pieniędzy publicznych
w wysokości 9,7 mld zł.
Ważną rolę odgrywają programy NCBiR,
które angażując środki budżetowe,
wymagają jednocześnie wkładu własnego
przedsiębiorstw.**

W latach 2010-2013 NCBiR podpisało umowy o dofinansowanie
2755 projektów, w tym, w odniesieniu do
1637 projektów, umowy dotyczyły wsparcia
udzielonego przedsiębiorcom
indywidualnym występującym wspólnie
z innymi podmiotami w konsorcjach
badawczych.

**Całkowita wartość dofinansowania przez
NCBIR przedsiębiorców indywidualnych
występujących wspólnie z innymi
podmiotami w konsorcjach badawczych
w latach 2010-2013 wyniosła**

9 669 413 327 zł.

**Wartość całkowitego wkładu własnego
przedsiębiorców, w tym okresie, wyniosła
3 553 076 635 zł, co stanowiło około 37%
całkowitej wartości zrealizowanych
projektów.**

**Z obszaru Programu Operacyjnego
Innowacyjna Gospodarka pochodziło
4 641 986 724 zł
co stanowi 48% sumy dofinansowania
przedsiębiorców indywidualnych
występujących w konsorcjach
badawczych.**

Największy
średni udział wkładu własnego
w latach 2010-2013, w wysokości
66 % (1 127 404 516 zł) całkowitej wartości
zrealizowanych projektów
w wysokości 1 705 749 808 zł został
wniesiony przez duże przedsiębiorstwa
a najmniejszy
przez konsorcja 19%, (872 225 787 zł)
przy całkowitej wartości projektów
w wysokości 4 524 579 313 zł.

**Wkład własny średnich przedsiębiorstw
wynosił 49,82% (485 603 092 zł).**

**Wartość projektów, których były
beneficjentem wyniosła 974 647 371 zł.**

**Małe przedsiębiorstwa partycypowały
w wysokości 46,37% (496 523 808 zł)
przy wartości całkowitej projektów na
poziomie 1 070 684 599 zł.**

**Wartość projektów, których beneficjentem
były mikroprzedsiębiorstwa wyniosła
1 381 934 792 zł przy własnym wkładzie
41,08% (567 765 531 zł).**

W dostępnych statystykach finansowania projektów przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki nie występuje podział na projekty z obszaru gospodarki morskiej.

Z tego powodu brakuje danych o projektach jakie były zrealizowane w sektorze gospodarki morskiej.

Można, z pewnym prawdopodobieństwem założyć, że projekty z zakresu gospodarki morskiej są realizowane przede wszystkim w województwie pomorskim i zachodniopomorskim.

**W zestawieniu 16 województw Polski,
uszeregowanych według liczby projektów
zakwalifikowanych do finansowania
oraz wysokości kwot finansowania
przyznanego przez Narodowe Centrum Nauki
w latach 2011-2013**

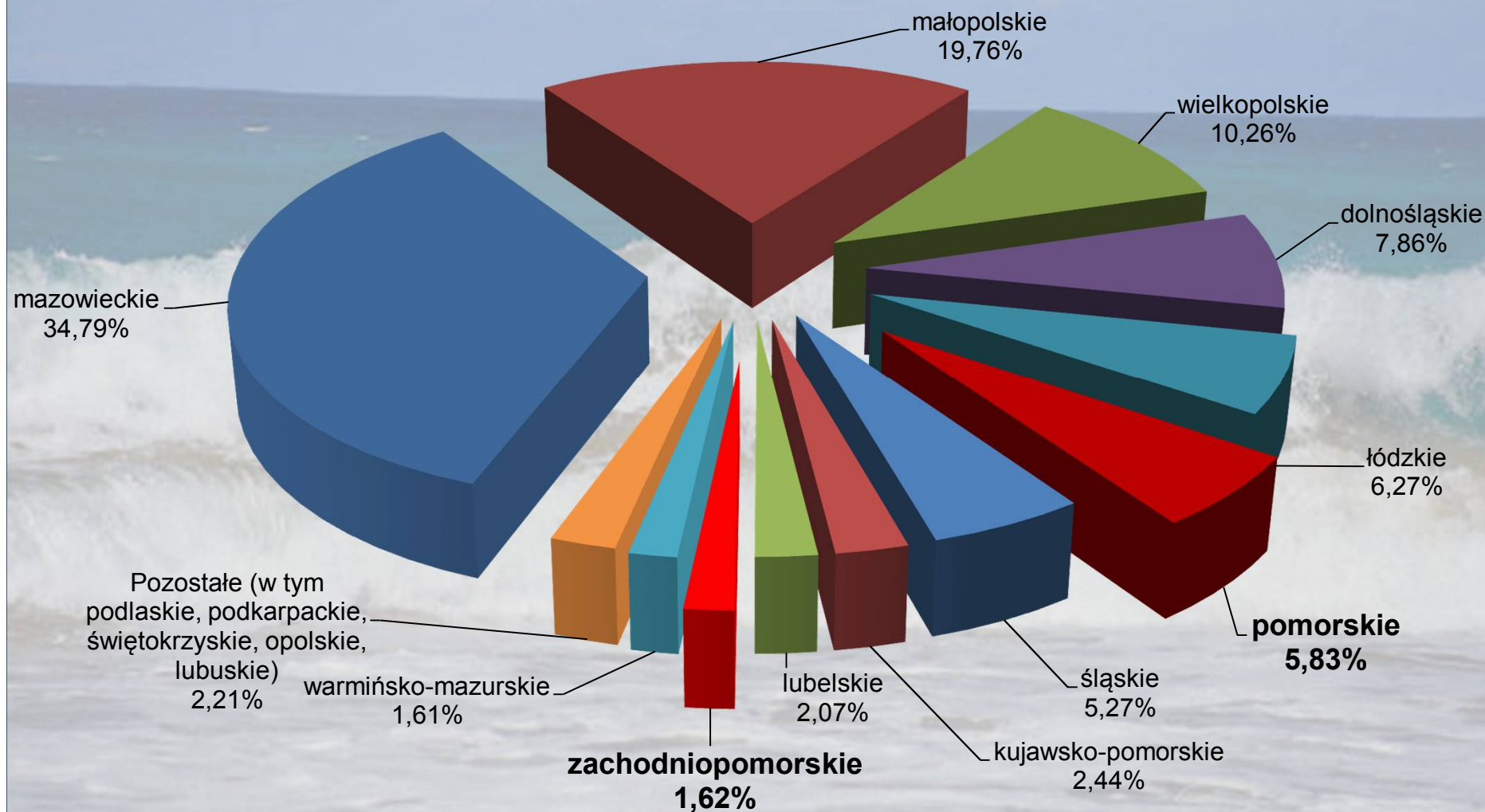
- **województwo pomorskie** znajduje się na **6 miejscu** w Polsce uzyskując finansowanie **378 projektów** przy wysokości finansowania na poziomie **148 076 032 zł (5,83%)**,
- **województwo zachodniopomorskie** na **10 miejscu** uzyskując finansowanie **117 projektów** na sumę **41 263 921 zł (1,61%)**.

**Na rysunku 1 przedstawiono,
procentowy udział
finansowania projektów przez
Narodowe Centrum Nauki
w latach 2011-2013
w układzie województw.**

Rys. 1

Procentowy udział finansowania projektów przez Narodowe Centrum Nauki
w latach 2011 - 2013 w układzie województw

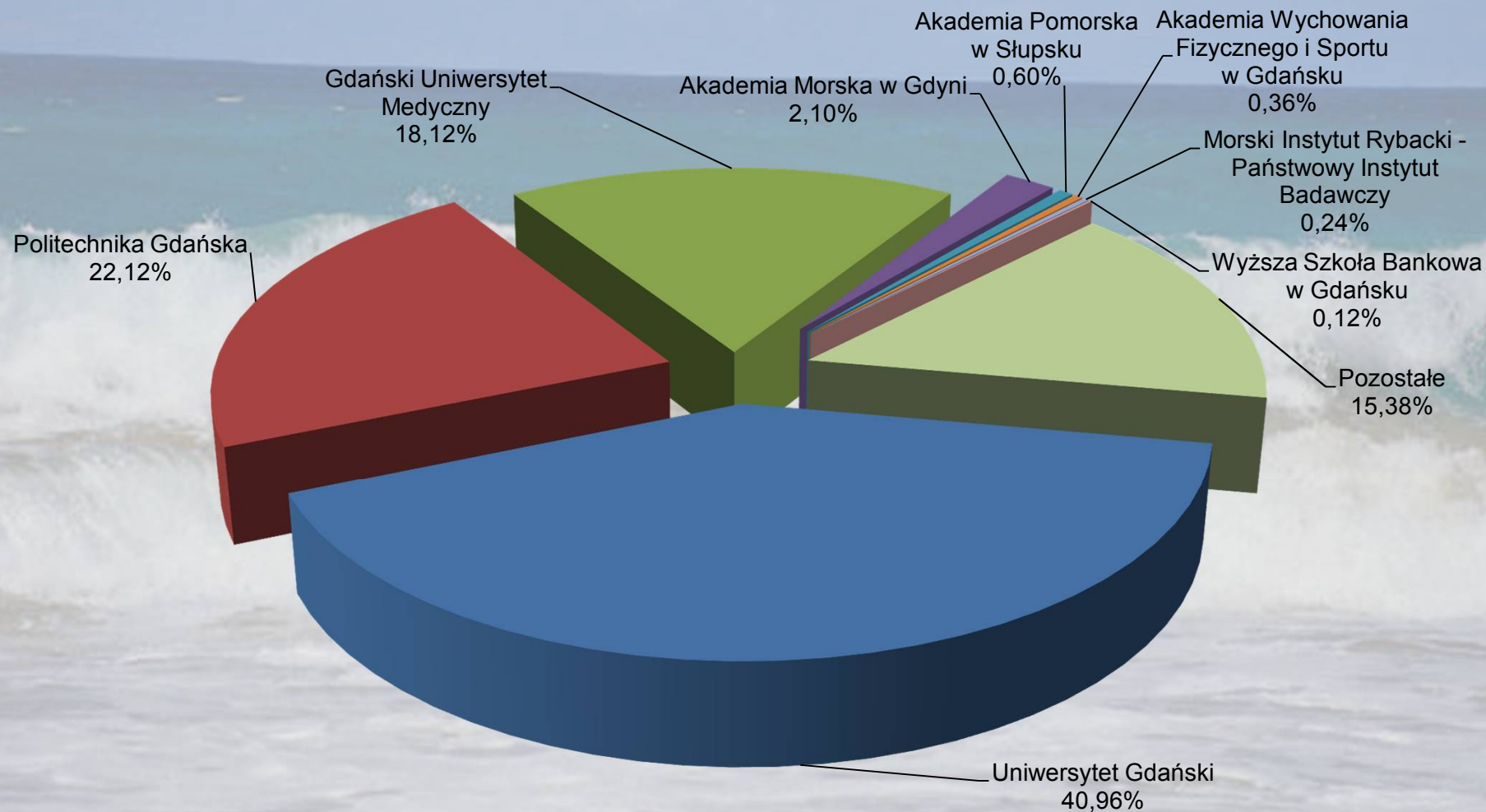

W okresie 2011-2013, w województwie pomorskim, finansowanie z Narodowego Centrum Nauki otrzymały następujące uczelnie:

- Uniwersytet Gdański **60 647 178 zł (40,96%)**,
- Politechnika Gdańska **32 750 969 zł (22,12%)**,
- Gdański Uniwersytet Medyczny **26 835 683 zł (18,12%)**,
- Akademia Morska w Gdyni **3 114 615 zł (2,10%)**,
- Akademia Pomorska w Słupsku **888 000 zł (0,60%)**,
- Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku **535 116 zł (0,36%)**,
- Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy **355 830 zł (0,24%)**,
- Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku **181 322 zł (0,12%)**.

Rys. 2

**Udział uczelni województwa pomorskiego w realizacji projektów
finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w latach 2011 - 2013 (%)**

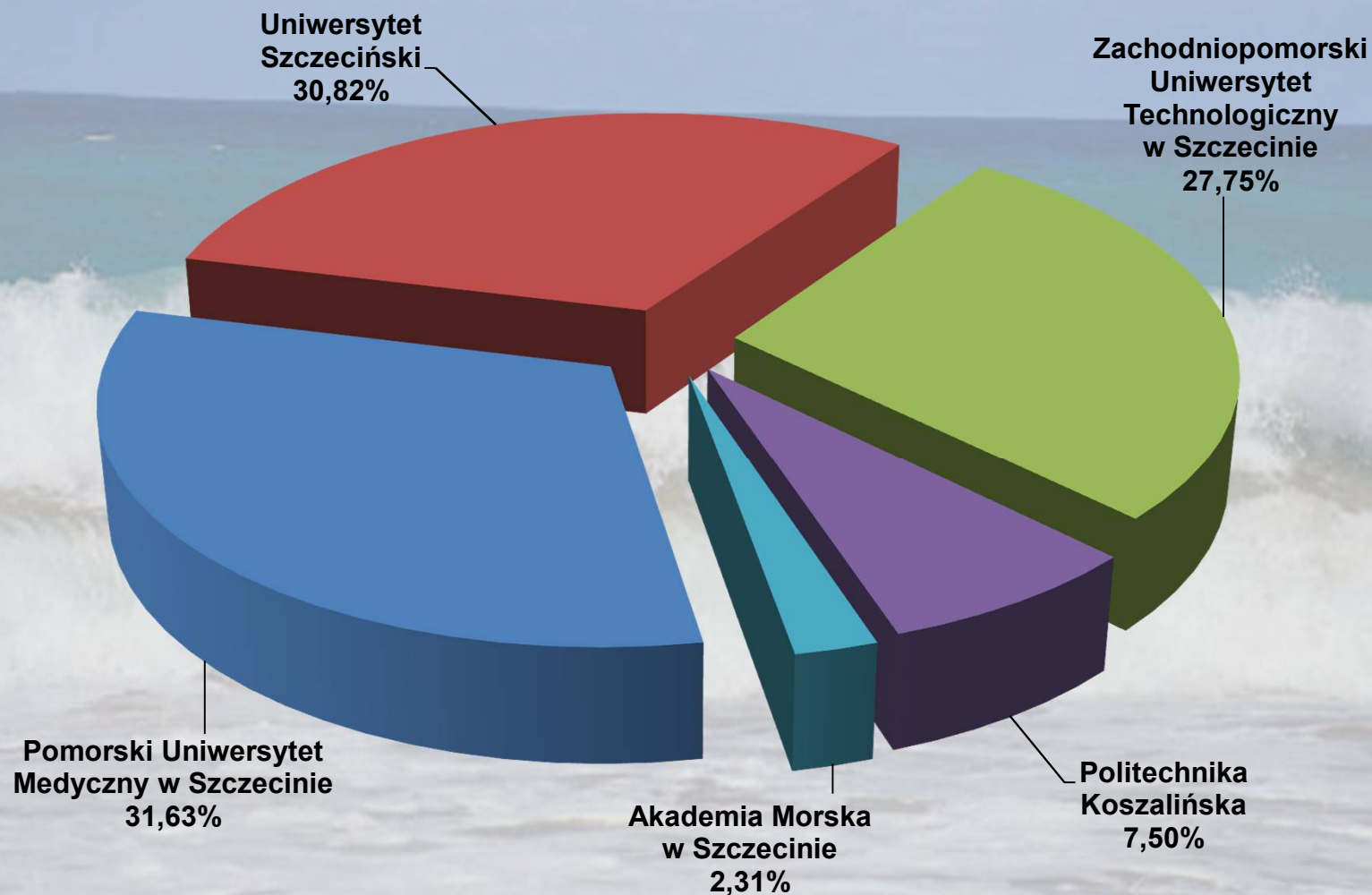

W latach 2011-2013 w województwie zachodniopomorskim finansowanie z Narodowego Centrum Nauki otrzymały następujące uczelnie:

- **Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie**
12 991 361 zł (31,63%),
- **Uniwersytet Szczeciński** **12 660 501 zł (30,82%),**
- **Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie** **11 398 528 zł (27,75%),**
- **Politechnika Koszalińska** **3 079 971 zł (7,50%),**
- **Akademia Morska w Szczecinie** **948 310 zł (2,31%).**

Rys. 3

Udział uczelni województwa zachodniopomorskiego w realizacji projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w latach 2011 - 2013 (%)

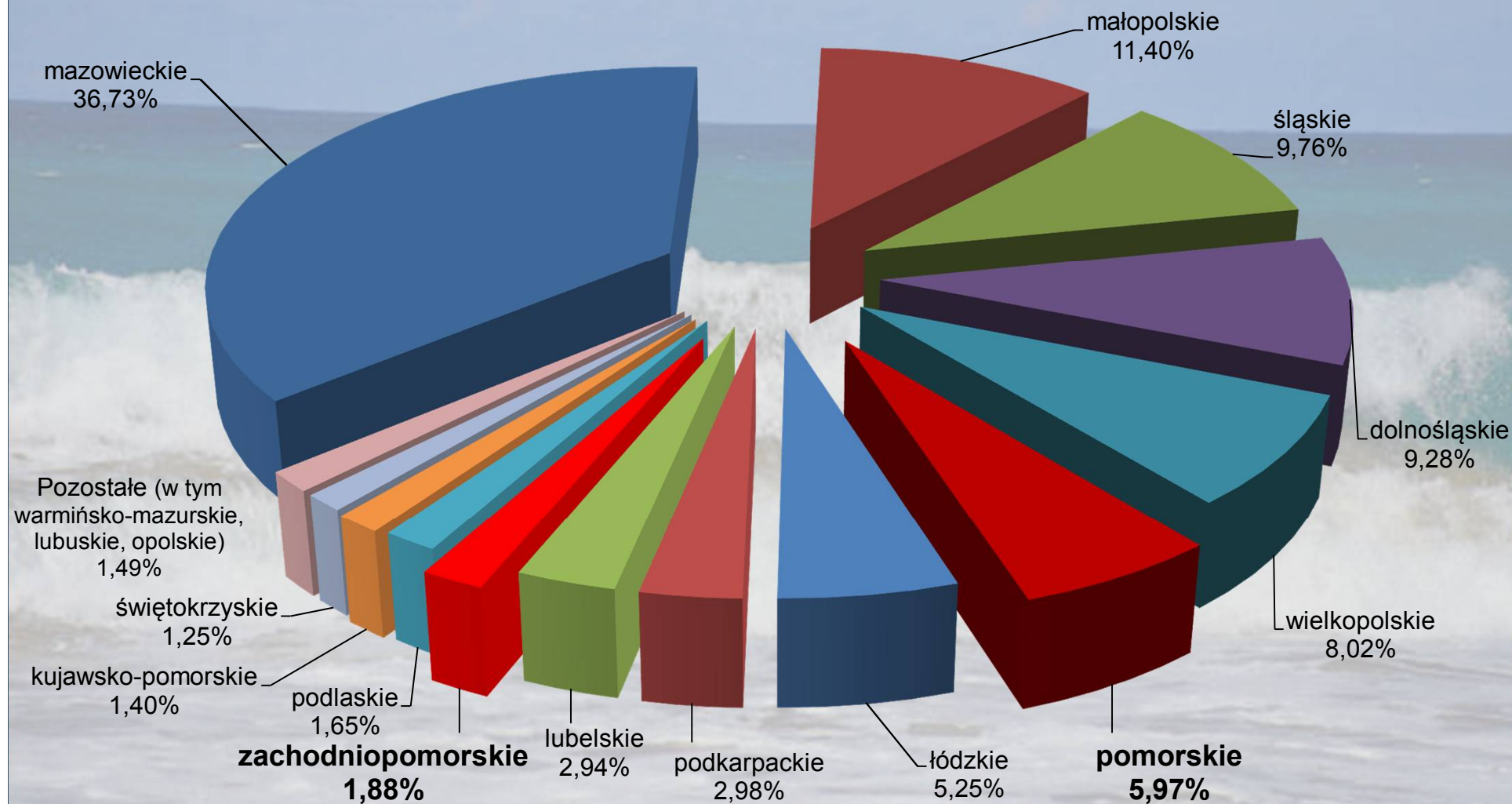

W zestawieniu 16 województw Polski, uszeregowanych według liczby projektów zakwalifikowanych do finansowania oraz wysokości kwot finansowania przyznanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w 2012 r

- **województwo pomorskie** znajduje się na **6 miejscu** w Polsce uzyskując finansowanie **235 projektów** przy wysokości finansowania na poziomie **1 296 024 307 zł (5,97%)**,
- **województwo zachodniopomorskie** na **10 miejscu** uzyskując finansowanie **105 projektów** na sumę **407 933 164 zł (1,88%)**.

Rys. 4

Procentowy udział finansowania projektów przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
w 2012 r. w układzie województw

W rankingach i raportach obrazujących **badania naukowe, wdrożenia i innowacyjność** 28 państw UE

Polska nie osiąga nawet unijnej średniej.

Polskie przedsiębiorstwa znajdują się na ostatnim miejscu w rankingach nowoczesności i wprowadzaniu nowych rozwiązań technologicznych i produkcyjnych.

Niewiele ponad **20%** polskich przedsiębiorstw wprowadza innowacje.

Średnia w UE wynosi **39,5%**,
a w Niemczech przekracza **70%**.

Polskie przedsiębiorstwa wydają na badania bardzo mało, tj. **0,8%** Produktu Krajowego Brutto.

np. na utrzymanie sił zbrojnych przeznacza się 1,95% rocznego PKB

W 7. Programie Ramowym
Polska zajmuje 13 miejsce wśród 28 państw UE
pod względem liczby zrealizowanych projektów
oraz 14 miejsce pod względem uzyskanego
dofinansowania.
Jest to wynik niezadawalający mając na uwadze
polski potencjał naukowy.
Polscy badacze stanowią tylko 2% wszystkich
naukowców w Europie zaangażowanych w projekty
w 7. Programie Ramowym.
Dofinansowanie polskich projektów to
zaledwie 1,1 % pieniędzy 7. Programu Ramowego.

W wyniku analiz zidentyfikowano 12 przeszkód badań i wdrożeń innowacyjnych projektów w UE, w tym w Polsce (COM(2014)254final/2) :

- 1. Niedoinwestowanie nauki,**
- 2. Utrudniony dostęp do finansowania projektów,**
- 3. Wysokie koszty praw własności intelektualnej,**
- 4. Powolne tempo postępu w kierunku standardów i interoperacyjności,**
- 5. nieskuteczne stosowanie zamówień publicznych,**

Przeszkody badań i wdrożeń innowacyjnych projektów :

- 6. Powielanie badań,**
- 7. Niewystarczająca współpraca między sektorem publicznym i prywatnym w zakresie innowacji,**
- 8. Brak umiejętności wykorzystywania wyników badań w sferze produkcji i usług,**
- 9. Rosnący niedobór kwalifikacji osób zaangażowanych w badania i wdrożenia,**

Dodatkowo określono przeszkody badań i wdrożeń innowacyjnych projektów w „niebieskiej” gospodarce :

- 10. Luki wiedzy i niekompletność danych na temat stanu oceanów, zasobów dna morskiego, życia morskiego oraz zagrożeń dla siedlisk i ekosystemów,**
- 11. Rozproszenie działań w zakresie badań naukowych dotyczących morza i gospodarki morskiej utrudniające interdyscyplinarne kształcenie i hamujące proces innowacji,**

Dodatkowe przeszkody badań i wdrożeń innowacyjnych projektów w „niebieskiej” gospodarce :

12. Brak naukowców, inżynierów i wykwalifikowanych pracowników, zdolnych do zastosowania nowych technologii w środowisku morskim.

**PRZEDSTAWIONA DIAGNOZA BARIER
W PEŁNYM ZAKRESIE DOTYCZY BADAŃ
NAUKOWYCH I WDROŻEŃ INNOWACJI
W PRZEDSIĘBIORSTWACH
GOSPODARKI MORSKIEJ W POLSCE.**

Prof. Lena Kolarska Bobińska, minister resortu nauki, wymieniła następujące bariery w pozyskiwaniu **unijnych grantów, mianowicie:**

1. Psychologiczne,
2. Informacyjne,
3. Organizacyjne,
4. Strukturalne,
5. Jakościowe,
6. Niewystarczający dorobek liderów,
7. Niska jakość projektów i wniosków,
8. Trudności komunikacyjne,
9. Niska mobilność naukowców,
10. Hermetyczność środowisk naukowych,
11. Występujące małe umiędzynarodowienie środowisk polskich naukowców.

Oficjalnie opublikowanymi przyczynami tak niskiego poziomu innowacyjności przedsiębiorstw w Polsce jest brak zaufania i wynikająca z niego niechęć do współpracy między środowiskami naukowymi i przedsiębiorstwami, w tym gospodarki morskiej. Do tej bariery mentalnej dodaje się istniejące stereotypy i obawy obu stron.

Przedsiębiorcy, oceniając efekty prac naukowców, nie widzą możliwości zastosowania ich prac w swojej działalności.

Naukowcy skupiają się na nauce i nie starają się współpracować z przedsiębiorstwami.

Czy to jest rzeczywista przyczyna?

Nie zostały wymienione przyczyny instytucjonalne, rozbudowana administracja pochłaniająca środki finansowe przeznaczone na badania, wysokie koszty projektów nie związane bezpośrednio z działalnością badawczą (*np. 30% narzuty od wartości projektów pobierane przez uczelnie*), niskie wynagrodzenie pracowników naukowo-badawczych, brak systemu motywacji finansowych polskich naukowców do składania wniosków, brak wsparcia finansowego i organizacyjnego naukowców na etapie pomysłu badawczego i przygotowania dokumentacji wniosków, skomplikowane i długotrwałe procedury ocen wniosków, rozliczeń i przetargów.

Współpraca między nauką a praktyką napotyka na bariery o charakterze instytucjonalnym, merytorycznym, finansowym i organizacyjnym. Ułatwiać tę współpracę mają powstałe w uczelniach Inkubatory Innowacyjności. W styczniu 2014 r., w drodze konkursu, zostało wyłonionych **12 podmiotów** powiązanych w ogólnopolską sieć. Każdy Inkubator otrzymał **1,5 mln zł** na działalność, której głównym celem jest pomóc zarządzać wynikami badań naukowych i prac rozwojowych, a przede wszystkim ułatwić ich komercjalizację. Czy na pewno będzie czym zarządzać?

**W celu integracji nauki i praktyki należy stworzyć
motywujący system finansowy i punktowy
zdobywania przez naukowców doświadczeń
w przedsiębiorstwach.**

**Koszty tego doświadczenia, bez obciążania
przedsiębiorstw, mogłyby być pokrywane przez
fundusze przeznaczone na B+R
lub na ustawiczne kształcenie.**

W polskich uczelniach pracuje wielu osób posiadających stopnie i tytuły naukowe, które nigdy nie pracowały w przedsiębiorstwach i nie wdrażały wyników swoich badań.

Ścieżka rozwoju naukowego nie zakłada obowiązkowej praktyki zawodowej w przedsiębiorstwach.

KONIECZNOŚĆ UZYSKIWANIA ZGODY WŁADZ UCZELNI NA PRACĘ POZA UCZELNIĄ WRĘCZ UTRUDNIA KONTAKT ZAWODOWY NAUKOWCÓW Z PRAKTYKĄ.

Konieczne jest stworzenie systemu motywacji zachęcającego do wychodzenia pracowników naukowych poza środowisko akademickie począwszy od wczesnego etapu ich kariery naukowej.

Konieczne są systemowe zmiany instytucjonalne, prawne i finansowe ułatwiające i motywujące pracę interdyscyplinarnych zespołów badawczych i wdrożeniowych oraz współpracę sektora nauki z przedsiębiorstwami.

Większe zaangażowanie przedsiębiorców w finansowanie B+R wymaga przygotowania uczelni i instytutów naukowych do absorpcji prywatnych środków.

Konieczna jest zmiana systemu i skrócenie czasu oceny wniosków o finansowanie badań.

W środowisku naukowym istnieje opinia, że obecny system selekcji wniosków jest loterią,

a nie obiektywną oceną wartości merytorycznych pomysłu badawczego przez ekspertów, często nie związanych z tematyką wniosków i działem gospodarki, której dotyczy projekt.

Opinia ta jest uzasadniona szczególnie w odniesieniu do specyfiki przedmiotowej projektów z zakresu gospodarki morskiej.

Dotychczasowy okres oceny wniosków i podpisywania umów w Polsce jest bardzo długi. Trwa **ponad 12 miesięcy** w przypadku projektów, które zostały zakwalifikowane bez zastrzeżeń oraz **ponad 24 miesięcy** w przypadku projektów zakwalifikowanych po odwołaniu od negatywnej decyzji. Takie opóźnienia, przy bardzo szybkim rozwoju technologii i pilnych potrzebach rozwiązań innowacyjnych przedsiębiorstw czynią projekty niekonkurencyjne i zmniejszają ich rynkową wartość. **Zespoły badawcze, przedstawione w dokumentacji wniosku jako wykonawcy projektu, oczekując ponad rok na decyzję, podejmują inne prace.**

**Przykładem może być III Konkurs w ramach
Programu Badań Stosowanych (PBS)
Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.**

Nabór wniosków rozpoczął się 18 grudnia 2013 r.
a skończył się 31 stycznia 2014 r.

Ogłoszenie wyników DOPIERO nastąpi
w listopadzie 2014 r.

Finansowanie projektów *prawdopodobnie*
rozpocznie się w styczniu 2015 r.

**Autorzy wniosków mieli 45 dni na przygotowanie
dokumentacji wniosków (w okresie świątecznym)
natomiast administracja :
ROK NA OCENĘ I DECYZJĘ.**

**Należy zweryfikować system oceny
wniosków o finansowanie badań,
dokonywać uzasadnionego
merytorycznie doboru recenzentów,
zwiększyć honoraria za recenzje.
skrócić terminy oceny wniosków
(60 dni) i wydawania
decyzji (30 dni).**

Konieczne jest stworzenie, zgodnego z europejskimi standardami, systemu wynagrodzeń naukowców motywującego do kreowania pomysłów badawczych, przygotowywania i składania wniosków o finansowanie badań, kierowania pracami badawczo-wdrożeniowymi, do uczestnictwa w projektach, recenzowania projektów w krótkich terminach i wykonywania prac wymagających najwyższego przygotowania teoretycznego i praktycznego.

2. Badania naukowe i innowacyjność Unii Europejskiej w Horyzoncie 2020

Wspieranie procesów innowacyjności
i kreatywności jest głównym celem
programu rozwoju
społeczno-gospodarczego UE
„Strategia Europa 2020”, następcy
Strategii Lizbońskiej. Przewodni projekt
„Strategii Europa 2020” – Unia Innowacji,
stwarza warunki sprzyjające finansowaniu
innowacyjnych badań i wdrożeń.

Nowy program UE Horyzont 2020,
(następca 7. Programu Ramowego UE),
o budżecie 79 mld euro jest aktualnie
największym w historii unijnym programem
badania i innowacji.

Zawiera także środki wspierające badania
i innowacje w małych i średnich
przedsiębiorstwach.

W ramach tego programu badania będą
skoncentrowane na innowacyjnych
technologiach.

Ponadto na innowacje została przeznaczona
znaczna część unijnych funduszy strukturalnych
i inwestycyjnych.

**Jednym z najważniejszych kierunków realizacji projektów i wykorzystywania środków
w latach 2014-2020 będzie tworzenie partnerstw narodowych przy udziale naukowców z wielu krajów.**

ŚRODKI Z PROGRAMU HORYZONT 2020 PRZEZNACZONE SĄ TAKŻE NA INNOWACJE W SEKTORZE GOSPODARKI MORSKIEJ.

**Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej
w głównych kierunkach krajowych programów
badań państw członkowskich UE powinny zostać
uwzględnione priorytety gospodarki morskiej
w zakresie innowacji.**

**Polska gospodarka morska może wnieść swój
historyczny dorobek i współczesny, innowacyjny
wkład w proces industrializacji Europy.**

Aby rozwinąć potencjał gospodarki morskiej w Europie państwa członkowskie UE, w tym Polska, muszą wprowadzić strategie i lokalne rozwiązania, które skutecznie usuną, zidentyfikowane przeszkody badań i wdrożeń innowacyjnych projektów. Gospodarka morska może stać się inteligentną specjalizacją województw nadmorskich w Polsce.

**Już w 2011 r. Komisja Europejska
w przyjętym komunikacie
*„Niebieski wzrost” szanse dla zrównoważonego
wzrostu w sektorach morskich,*
przedstawiła potencjał europejskich wybrzeży,
mórz i oceanów oraz możliwości
jego wykorzystania w celu tworzenia
nowych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego.**

**W styczniu 2014 r. Komisja Europejska
nakreśliła koncepcję wykorzystania
potencjału energii morskiej
i uruchomiła forum do spraw energii
mórz i oceanów w celu identyfikacji
i usunięcia przeszkód utrudniających
jej realizację.**

W ramach programu Horyzont 2020 przewidziane jest finansowe wsparcie (działanie „Maria Skłodowska – Curie”) dla zasobów ludzkich we wszystkich dziedzinach badań i innowacji.

Środki finansowe będą wykorzystywane także w celu zahamowania rosnącego niedoboru kwalifikacji osób zaangażowanych w badania i wdrożenia w gospodarce morskiej oraz zwiększenia liczby naukowców, inżynierów i wykwalifikowanych pracowników, zdolnych do zastosowania nowych technologii w środowisku morskim.

**Programy unijne wspierają
trwałą współpracę między uczelniami
wyższymi a przedsiębiorstwami,
w tym poprzez zapewnienie jak
największego udziału przedsiębiorstw
w rozwoju indywidualnych karier
naukowych.**

**Sposobem wspierania umiejętności
w gospodarce morskiej i ściślejszej
współpracy między szkolnictwem wyższym
a przedsiębiorstwami są
sojusze na rzecz wiedzy.**

**Są to partnerstwa podmiotów z sektora
szkolnictwa wyższego oraz przedsiębiorstw
w celu pobudzania innowacji
w szkolnictwie wyższym
oraz za jego pośrednictwem.**

**Sojusze te mogą być wspierane z funduszy
unijnych.**

3. Możliwości współpracy w zakresie innowacji między uczelniami i instytucjami badawczymi a przedsiębiorstwami gospodarki morskiej w Polsce

W latach 2014-2020 środki na naukę, badania i prace rozwojowe będą dzielone w ramach przyjętego przez rząd RP

**Programu Inteligentny Rozwój (PO IR).
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju będzie zarządzało kwotą około 19 mld zł środków unijnych przeznaczonych na**

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój.

**Hasłem przewodnim PO IR jest
„Wsparcie projektów od pomysłu do rynku”.**

**W ramach PO Inteligentny Rozwój
planuje się położenie większego nacisku na
współpracę sektorów przemysłu i nauki.**

**Uczelnia, starająca się o finansowanie badań,
musi nawiązać sojusz z przedsiębiorstwem
produkcyjnym lub usługowym.**

**Wiarygodność sojuszu będzie potwierdzana
przez wkład finansowy przedsiębiorstwa
w projekt.**

W perspektywie lat 2014-2020 Polska będzie dysponowała sumą **82,5 mld euro na realizację polityki spójności (z Programu UE Polityka Spójności 2014-2020). Środki te można zainwestować między innymi w badania naukowe i ich komercjalizację, rozwój przedsiębiorczości, cyfryzację kraju i aktywizację zawodową. Dodatkowo Polska otrzyma ponad **252 mln euro** na wsparcie bezrobotnej młodzieży.**

Zgodnie z wytycznymi nowej polityki spójności UE w latach 2014-2020 środki finansowe w Polsce nie będą wydawane **tylko na infrastrukturę, lecz również na cele **społeczne, innowację i naukę.****

Przyszły budżet zostanie skierowany głównie do przedsiębiorstw, na wyższe uczelnie i badania naukowe oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Dotychczas pieniądze europejskie były wykorzystywane głównie na inwestycje w uczelniach wyższych.

**W latach 2014-2020 unijne fundusze
przeznaczone na badania rozwojowe trafią
przede wszystkim do
przedsiębiorstw wprowadzających innowacje.**

**Stworzona zostanie szansa, aby polskie firmy
modernizowały się wykorzystując nie tylko obcy
kapitał i technologie, lecz wdrażając
rozwiązania rodzimych wynalazców
i potencjał naukowy polskich uczelni.
Na innowacyjne rozwiązania, powstające
w polskich uczelniach we współpracy
z przedsiębiorstwami, popłynie największy
strumień funduszy.**

**W nowej perspektywie finansowej,
w większości przypadków,**

**to przedsiębiorstwo będzie uprawnione
do pozyskiwania środków na swój projekt
technologiczny i wyboru jednostki badawczej,
z którą chce współpracować.**

**Przedsiębiorstwo może także samodzielnie
realizować projekt korzystając z własnych kadr
i zasobów infrastrukturalnych.**

**W latach 2014-2020
polscy przedsiębiorcy i naukowcy
będą mieli także dostęp do około 10 mld euro
w Programach Operacyjnych
przygotowanych przez polski rząd.**

**Dzięki zaangażowaniu Polski w przygotowanie
programu Horyzont 2020, znalazły się w nim
obecnie korzystne dla naszej nauki zapisy
o większej roli małych projektów
i równowadze geograficznej
w panelach oceniających aplikacje.**

W ciągu siedmiu lat jedna trzecia z **79 mld euro** (około **26,67 mld euro**) z programu **Horyzont 2020** trafi do przedsiębiorstw na innowacje i współpracę z naukowcami.

Dotacje - poprzez konkursy - otrzymają projekty najwyżej ocenione przez ekspertów.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaproponowało system zachęt strukturalnych do składania wniosków o wysokim poziomie przygotowania merytorycznego i formalnego.

Prawdopodobnie możliwe będzie dofinansowanie wynagrodzeń naukowców zaangażowanych w realizację projektów w Horyzoncie 2020.

**Uruchomiony został program „Granty na Granty”,
który umożliwi finansowanie przygotowania
i preocenę wniosków.**

**Do 30 tyś. zł mogą otrzymać jednostki naukowe
przygotowujące wniosek**

o unijne granty z programu Horyzont 2020.

**Usprawniony zostanie Krajowy Punkt Kontaktowy
i jedenaście Regionalnych Punktów Kontaktowych.**

**Zostanie zmieniony model pracy zatrudnionych
w nich osób. Oprócz działań informacyjnych będą
koncentrować się na konkretnej pomocy
w przygotowywaniu wniosków wspólnie
z projektodawcami.**

Prof. Lena Kolarska Bobińska, zaapelowała do kierownictwa uczelni i instytutów badawczych o zmiany w systemie motywacji i wsparcia organizacyjnego naukowców, w tym utworzenie działów wspomagających naukowców w pisaniu i składaniu grantów.

Konieczne jest wdrożenie systemu ocen i wynagradzania pracowników za uczestnictwo, recenzowanie i sukcesy w Horyzoncie 2020 oraz zapewnienie możliwości elastycznego kształtowania obciążeń dydaktycznych dla pracowników realizujących granty z programu Horyzont 2020.

Największa zmiana polegać będzie na wprowadzeniu obowiązkowej oceny projektu, przez doświadczonych ekspertów przed jego złożeniem w konkursie europejskim.

Pozwoli to usunąć błędy i poprawić jakość składanych wniosków.

Od jesieni 2014 r. będą organizowane regionalne konferencje w głównych miastach akademickich w Polsce.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozpoczęło pracę nad nowymi zasadami oceny parametrycznej jednostek naukowych, która ma uwzględniać uzyskiwane granty.

W trakcie kolejnej oceny w 2017 r. na sukces w postaci kategorii A+ i A oraz połączone z tym przywileje będą liczyć jedynie te podmioty, które przez najbliższe lata zbudują duże portfolio projektów europejskich.

**Polska powinna odnosić sukcesy
zgodnie ze swoim potencjałem.
Należy zmobilizować i zmotywować
całe środowisko naukowe
i gospodarcze, NCBiR, NCN oraz
ministerstwa odpowiedzialne za
polską naukę i racjonalne
wykorzystywanie funduszy
przeznaczonych na innowację
i konkurencyjność polskiej
gospodarki.**

WNIOSKI

- 1. Rozwój gospodarki morskiej w Polsce, założony w polityce morskiej i transportowej UE i RP oraz w unijnych i krajowych dokumentach strategicznych, zależy od wdrażania innowacyjnych rozwiązań we wszystkich podsektorach i sferach działalności.**

WNIOSKI

- 2. Polska gospodarka morską może stać się konkurencyjną i dynamicznie się rozwijać pod warunkiem racjonalnego wykorzystania istniejącego potencjału naukowego, produkcyjnego i usługowego oraz funduszy przeznaczonych na badania i wdrożenia w perspektywie 2014-2020.**

WNIOSKI

3. **Nowoczesny, innowacyjny przemysł morski i usługi, może stać się biegunem wzrostu polskiej gospodarki. Polska gospodarka morska może wnieść swój historyczny dorobek i współczesny, innowacyjny wkład w proces industrializacji Europy.**

WNIOSKI

- 4. Renesans przemysłu morskiego i usług morskich w Polsce wymaga badań naukowych, transferu wiedzy i technologii między uczelniami, podmiotami i instytucjami, a przedsiębiorstwami sektora gospodarki morskiej w Polsce i UE.**

WNIOSKI

5. Należy rozwinąć zaniedbaną funkcję przemysłową polskich portów morskich. **Innowacyjny przemysł przyportowy i usługi portowe zapewnią miejsca pracy i wzrost przemysłów kooperujących, powiązanych w klastery, generując ładunki eksportowe i intensyfikując import.**

WNIOSKI

6. Kondycja finansowa istniejących i powstających przedsiębiorstw gospodarki morskiej jest słaba. Przedsiębiorstwa nie mają środków na finansowanie badań, wdrażanie innowacji oraz zakup nowych technologii.

WNIOSKI

- 7. Planowany przez MNiSW
50% udział przedsiębiorstw
w finansowaniu projektów badawczych,
bez rozwiązań systemowych, może stać
się barierą innowacyjności
w gospodarce morskiej.**

WNIOSKI

- 8. Dofinansowanie prac badawczych i rozwojowych dla podmiotów z sektora MSP, w tym funkcjonujących w gospodarce morskiej, powinno być określone kwotowo i nie konkurować o środki z sektora dużych przedsiębiorstw.**

WNIOSKI

9. W celu zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności i polskiej gospodarki morskiej, należy uruchomić mechanizmy systemowe motywujące przedsiębiorstwa do innowacyjnych rozwiązań, współfinansowania działalności badawczo-rozwojowej oraz korzystania z badań.

WNIOSKI

10. Warunkiem podejmowania badań oraz wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach gospodarki morskiej jest rozwijanie umiejętności pracowników naukowych w perspektywie długookresowej i lepsze dostosowanie ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych do specyficznych wymagań przedmiotu badań i wdrożeń.

WNIOSKI

11. Przedsiębiorcy sektora gospodarki morskiej powinni być aktywni w składaniu wniosków o dofinansowanie projektów warunkujących rozwój i konkurencyjność przedsiębiorstw.

WNIOSKI

13. Przedsiębiorcy sektora gospodarki morskiej i naukowcy częściej powinni tworzyć wspólne organizacje i współpracować w nowotworzonych konsorcjach i klastrach morskich. Jest to zalecany przez UE oraz NCBiR skuteczny mechanizm realizacji i wdrożenia projektów badawczo-rozwojowych.

WNIOSKI

14. Ministerstwo właściwe do spraw gospodarki morskiej powinno mieć większy wpływ na decyzje dotyczące potrzeb badawczych i kierowanie wniosków do oceny kompetentnych, polskich naukowców i praktyków, których dorobek i pozycja w środowisku oraz znajomość polskich uwarunkowań rozwojowych, zapewniają rzetelną i obiektywną ocenę wniosków o finansowanie badań i wdrożeń innowacyjnych projektów.

WNIOSKI

15. Należy w krótkim okresie zidentyfikować potrzeby w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach gospodarki morskiej, opracować strategię badań i wdrożeń innowacyjnych projektów ze wskazaniem źródeł ich finansowania oraz prowadzić stały monitoring innowacyjności w okresie od 2014 do 2020 r.

WNIOSKI

16. Gospodarka morska powinna stać się inteligentną specjalizacją obszarów nadmorskich w Polsce

**2. MIĘDZYNARODOWY
KONGRES MORSKI**

Szczecin 12-14 czerwca 2014 r.

IDENTYFIKACJA MOŻLIWOŚCI WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE INNOWACYJNOŚCI I TRANSFERU TECHNOLOGII MIĘDZY UCZELNIAMI, PODMIOTAMI I INSTYTUCJAMI BADAWCZYM A PRZEDSIĘBIORSTWAMI SEKTORA GOSPODARKI MORSKIEJ W POLSCE

dr hab. Czesława Christowa, prof. ZUT
Kierownik Zakładu Badań Systemów Transportu i Logistyki
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
Wydział Ekonomiczny
Katedra Badań Systemowych i Finansów
e-mail: czeslawa.christowa@zut.edu.pl